

دشمن شناسی و راه‌های مقابله با دشمن از نگاه قرآن و حدیث

نعمت الله سروری¹

چکیده:

یکی از موضوعاتی که در معارف اسلامی مورد تأکید قرار گرفته، موضوع دشمن شناسی و آگاه بودن نسبت به دشمن است. مسأله این نوشتار این است که دشمن کیست و از چه ابزار و روش‌هایی برای پیاده کردن دشمنی‌های خود استفاده می‌کند. اگر هر ملتی از وضعیت دشمن خود اطلاع کافی داشته باشد و آرایش او را بشناسد، بهتر و دقیق‌تر می‌تواند دشمن را رصد کند و در مقابل او صف‌آرایی کرده و حربه‌های او را پاسخ دهد. در این نوشتار با راه‌های مقابله با دشمن آشنا می‌شویم و البته مسأله را از نگاه آیات قرآن کریم و روایات معصومین بررسی می‌نماییم. شیوه پژوهش توصیفی-تحلیلی است و از روش کتابخانه‌ای برای گردآوری اطلاعات بهره‌گیری شده است.

واژگان کلیدی: دشمن، دشمن شناسی، راه مقابله با دشمن، قرآن، حدیث

مقدمه :

از ابتدای خلقت بحث دشمنی با حق و حقیقت پایه گذرای گردید و تسلط نفس اماره، جاه طلبی، خود خواهی و فریبکاری شیطان هابیل را به کام مرگ کشانده شد. و مبارزه حق و باطل کماکان ادامه پیدا کرد و انسان سرکش به اضافه پیامبر درونی که (عقل) باشد خداوند سبحان پیامبران بیرونی که از جنس خود همین انسان است رانیز با برنامه های که سعادت دنیوی و اخروی بشر را تامین می کرد برای ارشاد و هدایتش فرستاد تا حجت را بر او تمام کند و اسلام آخرین دینی بود و پیامبر مهربانیها حضرت ختم مرتبت محمد مصطفی (ص) آخرین سفیری بود که خداوند فرستاد تا بشر مسیر سعادت را در سایه ی برنامه های قرآن که قانون اساسی اسلام است ببیند، دشمن فریب خورده و جاه طلب همچنانکه با پیامبران پیشین و دستورات الهی مخالفت کردند این بار با تمام قوا مقابل اسلام قد علم کردند تا دین و ارزشهای اسلامی را نابود و چراغ حق و حقیقت را خاموش سازند، در عصر حاضر نیز تقابل حق و باطل به شدت جریان دارد مکاتب مختلف، می خواهند نور اسلام را خاموش و جوامع اسلامی را به حمیت جاهلی ۱۴۰۰ سال قبل سوق دهند، کرامت و ارزشهای دینی و انسانی را با کینه و کدورت شان ضربه زده و اهداف شیطانی خودشان را حاکم سازند. بنابر این لازم است که با الهام از مکتب اهل بیت علیهم السلام و دستورات الهی در دفاع از ارزشهای اسلامی و کرامت انسانی درخواست و با محوریت قرآن و عترت با اهداف شوم دشمن مقابله نمود.

۱- تعریف دشمن.

عدو از ماده عدو به معنای تجاوز کردن از کاری است که حقیقت عدم تجاوز از آن می باشد. معنای اصطلاحی عبارت از اینکه دشمن هم در ضمیر دل با انسان عداوت و دشمنی دارد و هم در ظاهر مطابق آن رفتار و عمل می نماید. پس به حالتی که سبب بروز این گونه رفتار می شود؛ دشمنی گفته می شود. و از هعدو هم بر یک نفر و هم بر مجموع وعده کثیری از دشمنان اطلاق می گردد

کلمه دشمن از نظر معنا و مفهوم لغوی آنچه که کتب لغت بیان فرموده است عبارت است از اینکه دشمن شخصی است که دارای سیره و سیرت بد بوده و راه عناد و دشمنی بادین را دارد. کلمه «دش» به معنای بد و کلمه ی «من» همان سیرت و سیره ی است که در وجود انسان پرورش پیدا کرده و انسان با این منیت و سیرت زشت، خودش را در تقابل با دین و حکومت اسلامی قرار می دهد. ۱

طینت پاک انسان هیچگاه اجازه نمیدهد که شخص انسان بالجابت تمام و عناد آشکار سرچنگ باخدای متعال را بگیرند بلکه انسان با این طینت پاک میشود محبوب خدا و خودش را بجای میرساند که خداوند متعال به فرشتگان مباحات میکند. وگاهی انسان خبث طینت و سیرت پیدا میکند و آن زمینه ی پذیرش حق در وجود انسان تضعیف و انسان به یگ موجود تبدیل می شود که با نافرمانی خداوند، باقتل نفس، ظلم و ستم و اجحاف نهایت لذت را می برد بعنوان نمونه این خبث طینت و سیرت در مکتب منحرف بنام داعش بسیار یگ مطلب هوید و آشکار است کشتن افراد، سربریدن ها، جاری کردن خون انسانها در معابر ورود خانه ها دلیل بر این است که یگ انسان زمان به قسی القلب و فاقد رحم و مروت تبدیل می شود که سیرت و روح انسان مریض شود و این خبث باطنی کار انسان را بجای بکشاند که قتل عام بندگان خدا یگ تفریح محسوب شود و بادستورات خداوند راه عناد و دشمنی را درپیش گیرد.

بدون شک عدم تقویت سیرت و سیره حسنه در وجود انسان همان حمیت جاهلی را در زندگی انسان به نمایش میگذارد و کم کم جامعه با فرهنگ زشت آن روز هماهنگ میشود، با حفظ این مطلب دشمن با ایده و تفکر عنادی در تلاش است که از جامعه ی انسانی با فرهنگ دینی و ارزشهای اسلامی یگ جامعه ی بسازد که بر وفق مراد آنها بوده و با سیرت و سیره خبیث و زشت شان همخوانی داشته باشد.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ٢.

ای کسانی که ایمان آورده اید، دشمن من و دشمن خودتان را دوستان خود مگیرید، شما با آنها طرح دوستی می افکنید در حالی که آنها به آنچه از حق برای شما آمده کفر ورزیده اند، آنها رسول خدا و شما را به خاطر ایمانتان به خدای یکتا که پروردگار شماست (از و طنتان مکه) بیرون می کنند، (پس با آنان اظهار دوستی نکنید) اگر (از و طنتان) برای جهاد در راه من و طلب خشنودی من بیرون آمده اید شما دوستی خود را پنهانی به آنها می رسانید در حالی که من به آنچه پنهان دارید و آنچه آشکار کنید دانانترم. و هر کس از شما چنین کند پس حقا که راه راست را گم کرده است.

اهداف و ابزار دشمنان اسلام:

امروز دشمن به طور جدی پروژه ی انهدام و نابودی اسلام را در دستور کار قرار داده و تلاش مضاعف مینماید تا به هر نحوی که شده است جلو پیشرف اسلام را بگیرد، مکاتب مختلف غیر از اسلام به این نتیجه رسیده

است که نمی‌تواند به نیازهای اساسی بشر پاسخ گو باشد، اسرائیل یکی از آن دشمنان است که به اثر کینه و کدورت هر لحظه ثانیه شماری مینماید تا از اسلام انتقام بکشد و برای این رژیم منحوس شیعه و سنی فرق نمی‌کند هر کس عنوان مسلمان و اسلام را باخود داشته باشد محض ایجاد فرصت حمله خواهد کرد چه برسد به اربابان خونخوار شان مانند آمریکا و انگلیس.

آنان از این جهت با اسلام دشمنی میکنند که میداند برنامه های اسلام یگ برنامه جامع پاسخ گو در تمام مسائل است و این جامعیت دین و آورنده این دین که انسان عرشی و ملکوتی است سخت کاخ استبداد و ظلم را هراسان نموده است. دشمنان امروز اسلام به مراتب خطرناکتر از دشمنان قبل از اسلام است آن روز اگر دشمن قصد جان پیغمبر اکرم را داشت امروز قصد نابودی تمام بنیه و ریشه اسلام را دارد، غرب و اسلام ستیزان در میان جوامع انسانی تصویر افراطی و غلط را از اسلام و مسلمانان ارائه مینمایند .

پروژه بی‌حجابی و تبلیغ منع از حجاب یکی از اهداف دشمن امروز اسلام است حجاب را هدف قرار می‌دهد تا عفت را از بانوان مسلمان بگیرند و از بانوی مسلمان یگفردی بسازد که مورد خواست خود آنهاست و بی‌حجابی و بی‌حرمتی را از طریق هدف گرفتن عفاف و حجاب به جوامع اسلامی صادر کند تا بخش از عزت و ابهت اسلام در همین جا نابود گردد.

ایجاد پروژه داعش سازی به نام حکومت دولت اسلامی عراق و شام بخش دیگری از اهداف شوم دشمن است، داعش را بنام اسلام و مسلمان به کشورهای اسلامی صادر نمود تا از این طریق مردم دنیا رانسبت به مسلمانان بدبین بسازد که نمونه اش تکفیری های به ظاهر مسلمان ولی در واقع وحشی و درنده خو صادره از غرب در کشورهای اسلامی همانند عراق، سوریه و افغانستان بود که چقدر خونهای را ریخت و چه قتل عام های را که مرتکب نشدند و چه قدر هتک حرمت ها نمودند .

ایجاد شبه اعتقادی به منظور منحرف ساختن جوانان مسلمان بخش دیگری از اهداف دشمن است تا از این طریق جوانان مسلمان را منحرف و آن نیروی محرک و پرتوان را از جوامع اسلامی دریغ و نابود بسازد .

دزدیدن سرمایه های اقتصادی ممالک اسلامی بخش دیگری از اهداف دشمن است تا از طریق به یغما بردن ثروت و اقتصاد بعض از ممالک اسلامی به بهانه جنگ با تروریسم و دهشت افگنی مسلمانان را زمین گیر نموده و در خط فقر نگه دارند .

ایجاد پروژه نفاق و شقاق بین امت اسلام بنام شیعه و سنی بخش دیگری از اهداف دشمن است که در اعصار مختلف اتفاق افتاده و متأسفانه این مساله واقعیت عینی پیدا کرده است اگر می‌بینیم در مملکتی جنگ داخلی

، تعصبات قومی و نژادی دامن زده می‌شود لاشک و لاریب که دشمن در آن جا رخنه نموده و برای منافع شوم شان که همانا نابودی اسلام و مسلمین است کار می‌کند و به نحوی می‌خواهد تسلط خودشان را تثبیت نماید. امروزه دنیای اسلام بیشتر به وحدت و یگپارچگی نیاز دارد، همدیگر پذیری شیعه و سنی و وحدت بین فریقین پاسخ محکم به اهداف شیطانی دشمنان اسلام است، می‌طلبد علمای شیعه و سنی دست برادری به هم دراز کنند و در تمام حوزه‌ها با قطعیت و جدیت تمام نقشه دشمن را بازیابی و منهدم بسازند، جامعه‌ی اسلامی اعم از شیعه و سنی با فهم و درک این مطلب باید برسد که نفوذ دشمن و تسلط آنان باعث ناآرامیهای جهان اسلام خواهد شد و در صورتی سلطه استکبار جهانی و دشمنان اسلام شیعه و سنی متضرر خواهد شد.

انواع دشمن:

۱- شیطان: قرآن کریم که قانون اساسی اسلام و انسان است به به انواع از دشمنان اشاره می‌کند آنجای که می‌فرماید: **إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا**.^۳ به درستی و تحقیق شیطان دشمن شماست او را برای خودتان دشمن حساب کنید.

یا در جای دیگری قرآن بیان میکند اینکه شیطان دشمن آشکار و بزرگ است با شماست که از این دشمن آشکار بر حذر باشید. **إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا**.^۴ محققا شیطان برای انسان دشمن آشکار است.

۲- مشرکان: مشرکان نیز در قرآن کریم بعنوان دشمن محسوب شده است مضافا بر این که مشرکان دشمن ترین دشمنان است و این عناد و دشمنی نسبت به اهل ایمان بوده و اهل ایمان از دشمنی مشرکان در امان نیست خصوصا طایفه یهود عناد و دشمنی سختی با اهل ایمان دارند، قرآن می‌فرماید **لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا**.^۵ به طور مسلم و مشرکان را دشمن ترین مردم نسبت به مؤمنان خواهی یافت.

۳- منافقین: یکی از دشمنان گروه منافقان است منافقان گروهی هستند که در قرآن با لحن شدیدی از آنها یاد شده است. زیرا اسلام و مسلمانان ضربه‌های سختی از آنها دریافت کرده‌اند. منافقان دارای بیماری قلبی بوده و همواره نسبت به احکام و شریعت اسلام شک و تردید دارند. قرآن می‌فرماید: **فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَارَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا**...^۶

دردل‌های آنها یک نوع بیماری است، خداوند بر بیماری آنها می‌افزاید

دشمنان با ابزار مختلف با جامعه اسلام و اهل ایمان وارد مبارزه و جنگ می‌شود یکی از مصادیق آن ابزار که دشمن در دست دارد ایجاد و سوسه است و از ناحیه این و سوسه و تردید جامعه را به یگ نوع حیرانی و اذهان

مردم را مغشوش نموده تا اینکه بتواند از مسیری اصلی منحرف بسازد که اولین بار با ایجاد وسوسه زمینه انحراف شکل می‌گیرد قرآن می‌گوید: *مَنْ شَرَّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ*.

۴- نفاق بین مؤمنان: یکی از مصادیق بارز ابزار دشمن برای نابودی اهل ایمان می‌توان نفاق و شقاق بین مؤمنان را نامبرد که از این طریق به وحدت و یگپارچگی مردم هجوم آورده و با ایجاد شکاف زمینه نفوذ خودشان را مهیا بسازند. قرآن کریم می‌فرماید: *إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا*. فرعون در زمین برتری جویی کرد و اهل آن را به گروه‌های مختلفی تقسیم نمود.

با بیان این مطلب که دشمن با ابزار مختلف درصدد تضعیف ارزش‌ها و وایمان اهل ایمان است که بتواند تسلط بر جامعه اسلامی و دینی پیدا کند و آن مطاع که مد نظر آنهاست به آن برسد، لازم است که اهل حق و حقیقت راه پیشگیری از نفوذ دشمن را هیچگاه به باد فراموشی نگیرد، در این زمینه سیری در آیات و روایات داشته باشیم که قرآن کریم و روایات معصومین علیهم السلام چه راهکار پیشگیری از نفوذ دشمن و تسلط آنان برای ما نشان می‌دهد.

راهکار قرآن برای برتری بر دشمن

قرآن کریم راهکار و هدایاتی متعددی را برای مبارزه با دشمنان ارائه نموده است:

۱- تجهیز به قدرت ایمان. از منظر کتاب آسمانی و قانون اساسی اسلام و مسلمین قرآن کریم اهل ایمان برای اینکه بتواند با دشمن مبارزه کند، در ابتدا باید خودشان را با صفاتی مجهز کند تا که بتواند خود را بدوی رویا روی بادشمن از آفات درونی که برای انسان گاه پیش می‌آید که عبارت از وسوسه‌ها باشد حفظ نماید و در صدد این باشد که یقین خویش را افزایش و تقویه نماید. رمز پیروزی بودن در صف مؤمنان است و الا راه نفوذ دشمن و تسلط آنان مفتوح خواهد بود، به یاد بودن خدا، ایمان مستحکم، صبر، استقامت، پرهیزگاری، توکل بخدا و یقین به وعده‌های الهی می‌تواند قدرت معنوی بی حد و حصری را به انسان تزریق کند. قرآن در این باره می‌فرماید: *وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا*. ۷. اما اگر در برابر دشمنان استقامت و پرهیزگاری پیشه کنید، نقشه‌های خائنانه آنها به شما زیانی نمی‌رساند.

قرآن کریم در جای دیگری می‌فرماید که مساله ایمان و تقوا باعث خواهد شد باب برکات الهی بر انسان های متقی باز خواهد شد. *وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ*. ۸. و اگر مردمی که در شهرها و آبادی‌ها زندگی دارند ایمان بیاورند و تقوا پیشه کنند برکات آسمان و زمین را بر آنها می‌گشاییم.

تقوا و تقویه ایمان راسخ بدون شک باعث خواهد شد که انسان با اتکا به نیروی کمکی که همان توکل به خدا باشد در مقابل دسایس دشمن ولجاست های آنها باضرس قاطع مقابله کند و پیروزی نهایی را کسب نماید، بهترین شاهد وقوعی جنگ بدر است که لشکر اسلام از لحاظ کمیت ضعیف بود اما آن کیفیت که عبارت باشد از ایمان بخدا و توکل به او سبب شد که لشکر اسلام بسیار باشایستگی دشمن را زمین گیر نموده و شکست سنگین را به آنها هدیه بدهد.

۲- اقتدار نظامی .

دنیای غرب و استکبار جهانی با قدرت نظامی که دارد دست به زورگویی و ظلم و ستم و اجحاف می زند این همه عربده کشیها بر می گردد به اینکه قدرت نظامی منحرف را روی دست دارد، اسلام قدرت نظامی را یکی از راه های مقابله با دشمن میدانند قرآن کریم میفرماید: *وَ أَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ*. در برابر دشمنان آنچه توانایی دارید از نیرو آماده سازید.

جوامع ضعیف و فاقد یگ نظام مقتدر همیشه لانه جاسوسی استکبار بوده است، درندگان از جنس انسان با تجاوز به مرز و حدود ممالک اسلامی که توان نظامی ضعیف دارند بهترین مکان های بودند که دشمن بنیه اهداف شیطانی شان را برای تخریب منافع اسلام و مسلمین تقویه میکردند تا باینکه ریزی کم کم و به تدریج تسلط و حشیانه شان را بر جوامع دیگر پایه ریزی نماید .

۳- عدم ارتباط و طرح دوستی با دشمن .

در مکتب اسلام دوستی با بی گانگان ممنوع است اگر چه دین اسلام ارتباط با مشرکان و کفار در جهت رفع نیازهای اضطراری مانع نمیداند، اما دوستی و اتکاء به آنان و نیز پیوند زدن سرنوشت یگ جامعه دینی در قالب مسائل مهم سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نظامی برای جوامع دینی را ممنوع کرده است و اگر سطح دوستی در قالب ائتلاف بود و دشمن بعنوان یگ تصمیم گیرنده اعمال نظر کرد این عمل باعث می شود تا اجانب و معاندین بر مؤمنان مسلط شده و بر اعتقادات آنان و فرزندان شان تأثیر منفی میگذارد اما اگر ارتباط با دشمن قطع بود دشمن چنین تسلطی را از دست خواهند داد.

قرآن کریم نیز روی این مساله واقعیت را تبیین میکند و ارتباط با دشمن را مردود میداند .

یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَ لَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَ الْكُفَّارَ أُولِيَاءَ. ۱۰ ای کسانی که ایمان آورده اید، افرادی که آئین شما را به باد استهزاء و بازی می گیرند، از اهل کتاب و مشرکان، دوست و تکیه گاه خود انتخاب نکنید.

۴- جهاد و مبارزه.

هیچ کدام از مسلمان اجازه ندارد که در برابر دشمن سستی کند تا دشمن از هر فرصتی برای ضربه زدن به پیکر اسلام عزیز استفاده نماید این عدم تحرک و عدم غیرت دینی بدون شک باعث خواهد شد که زمینه ی نابودی دین و مؤمنان فراهم شود . براین اساس است که خداوند متعال جهاد را یکی از واجبات مهم قرار داد و به پیامبرش دستور داد که بر دشمنان سخت گرفته و با آنان جهاد نماید. **يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ**. ۱۱ ای پیامبر با کافران و منافقان جهاد کن، و بر آنها سخت گیر.

درکلام معصومین علیهم السلام نیز موارد پیشگیری از وقوع و نفوذ دشمن دیده می شود که اشاره میکنیم . پیامبر اکرم صلوات الله وسلامه علیه میفرماید . **الا و ان اعقل الناس عبد عرف ربه فاطاعه و عرف عدوه فعصاه**. ۱۲ آگاه باشید عاقل ترین مردم کسی است که خدایش را بشناسد و از او پیروی کند و دشمنش را نیز بشناسد و آن گاه نافرمانیش کند. درکلام حضرت این نکته نهفته است که اگر دشمن شناخته شود و انسان آگاهی و شناخت مطلوب از دشمن داشته باشد دیگر راه نفوذپذیری برای دشمن مسدود میشود والا عدم شناخت از دشمن زمینه نفوذپذیری را مهیا می سازد.

امیر المؤمنین علیه السلام با نفاق پنهان مواجه بود و پرواضح است که برخورد با این دشمن به مراتب سخت تر از برخورد با کفر آشکار است. بر این اساس است که امام علیه السلام برخورد با دشمنان را که با این زرنگی و هوشیاری صورت می گیرد از مفاخر خود برمی شمارد.. **ایها الناس فانی فقات عین الفتنه و لم یکن لیجتري علیها احدٌ غیري بعد ان ماج غیبهها و اشد کلبها**. ۱۳ مردم! این من بودم که چشم فتنه را درآوردم و کسی جز من جرأت بر آن نداشت؛ بعد از آن که امواج فتنه همه جا گسترده بود و هاری آن فرونی یافته بود.

ازنگاه حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام دشمن را نباید کوچک شمرد اگر دشمن بسیار هم کوچک باشد انسان نباید دشمن را کوچک و ناچیز بحساب بیاورد. حضرت میفرماید. **لا تستصغرن عدوا وان ضعف**. هرگز دشمن را کوچک شمار، هرچند ضعیف باشد. نادیده گرفتن دشمن بعلت ضعف و ناتوانی اش یک اشتباه است که شاید روزی جبران نشود ،اگر انسان روش که حضرت می گوید به پیش گیرد نفوذ دشمن و تسلط آنان ضرب صفر خواهد شد چون حرکات و سکنات دشمن زیر زره بین است و نمیتواند دست از پا خطا نماید. و نیز وجود مقدسش فرمود. **لا تامن عدوا و ان شکر**. ۱۴ از دشمن در امان نباش، هرچند از شما سپاسگزاری می کند. باید پیوسته دشمن را زیر نظر داشت که اگر لحظه ای غفلت صورت گیرد، چه بسا ضربه های آسیبناپذیری از ناحیه دشمن وارد شود .

حضرت امیر المؤمنین علی علیه السلام از ویژگی‌های خویش را، همین هشیاری در برابر دشمن می‌داند و می‌فرماید: «و الله لا اکون کالضبع تنام علی طول اللدم حتی یصل الیها طالبها و یختلها راصدها ۱۵ به خداسوگند من همچون (کفتار) نیستم که با ضربات آرام و ملایم در برابر لانه اشبه خواب رود تا صیاد به او رسد و دشمنی که در کمین او است، غافلگیرش کند من غافلگیر نمی‌شوم. سخن حضرت ضرب‌المثلی است پیرامون ساده‌لوحی و آن‌این است: (کفتار) حیوان ابلهی است و به آسانی می‌توان آن را شکار کرد؛ به این ترتیب که صیاد آهسته با ته پای خود یا قطعه سنگ یا چوب دستی به در لانه کفتار می‌زند و او به خواب می‌رود، سپس او را به راحتی صید می‌کند. مواظبت از مرز اسلام و توجه انسان به حدود الهی و در کمین دشمن بودن خود از عوامل بازدارنده نفوذپذیری استکبار و دشمن می‌شود.

۴- راه پیشگیری و نفوذ دشمن در کلام رهبر معظم انقلاب اسلامی.

از منظر و دیدگاه مقام معظم رهبری دامت برکاته هر آن لحظه‌ی تغافل از دشمن می‌تواند برای جامعه اسلامی گران تمام شود و دشمن در صدد تضعیف ارزش‌ها و رسیدن به مقاصد شوم شان هست یکی از چیزهای که دشمن خیلی دنبالش هست. بگفته‌ی مقام معظم رهبری استحاله معنوی است، دشمن می‌خواهد با نیرنگ و خدعه سیطره خودشان را تثبیت کنند و خواسته‌های شیطانی و اهداف فرعون‌ی خود را به جامعه متدین اسلام و مسلمان تحمیل و از این طریق معنویت را از اقشار مختلف جامعه اسلامی بگیرند. ایشان در این زمینه می‌فرماید: (وظیفه ما این است که برای مقابله با آن استحاله معنوی آماده باشیم و نگذاریم این استحاله انجام گیرد، نگذاریم انقلاب را از درون پوک و پوسیده و میدان تهی کنند؛ یعنی بنیه معنوی انسانها را سالم و قوی نگهداریم). (مقام معظم رهبری)

مسئله معنویت گزینه‌ی خوبیست برای مقابله با دشمن چون دشمن با تهاجم فرهنگی و ابزار نفوذ فرهنگی در جامعه اسلامی می‌خواهد اراده و عزم راسخ جوانان را سست نموده و با برنامه‌های فاسد شان جامعه و اجتماع را آلوده بسازد و ضربه به انقلاب و اسلام وارد کنند.

بدون شک دشمن در صدد این است که آن غیرت دینی که در وجود یگ مسلمان است را تضعیف، ارزشها و کرامت انسانی را هدف قرار بدهد، بخش‌ها از ارزشهای جامعه اسلامی و دینی عفاف و حجاب است شیادان شیطان صفت یکی از استراتژی‌های شان این است که چادر مشکی و عفت را از زن مسلمان بگیرد و از این طریق تسلط خودشان را تثبیت کند.

بخش دیگری از اهداف اصلی دشمن ایجاد فتنه و نفاق در جوامع اسلامی است، به اسم قوم و نژاد می‌خواهد مردم را به جان هم بیندازد وحدت و یگپارچگی مردم را از بین ببرد و از این طریق به سلطه‌ی شان استحکام ببخشد. مقام معظم رهبری در بخش دیگری از بیاناتش می‌فرماید، (دشمنان اسلام و ایران سعی می‌کنند که این عامل معنویت را از بین ببرند. مردم را که نمیشود از بین برد، سعی می‌کنند روح ایمان و فداکاری را در مردم ضعیف کنند. (مقام معظم رهبری)

در این شکی وجود ندارد که اصل عامل معنویت توکل بخدا را برای انسان به نمایش می‌گذارد و انسان که توکل به خدا داشته باشد بجز از خالق هستی از هیچ قدرت دیگر هراس ندارد و این ارتباط با خدا باعث خواهد شد انسان در مقابل هردسیسه و خیانت آگاه و بصیر برخورد کند. جامعه که معنویت در او حاکم بود از لازمه اش این است که در آن جامعه انجام دستورات الهی صورت می‌گیرد و آن دستورات و قانون الهی بوجه احسن راه پیشگیری از یورش دشمن را به آن جامعه و اجتماع که دارای معنویت هست تعلیم داده است. ایشان می‌فرماید. (دشمن، تمام تلاش خود را برای ضربه زدن به ایمان و آگاهی و روحیه همدلی، وحدت، فداکاری و ایثارگری متمرکز ساخته است. بزرگترین جنایت استعمار و خیانت آنان این بود که روح سلحشوری و دفاع را در ملتها کشتند و آنها را به شعارهای پوچ مثل قومیت و ملیت‌های افراطی سرگرم کرد. (مقام معظم رهبری) پس بنا بر این اگر جوامع اسلامی روحیه همدلی و وحدت و یگپارچگی و آن حس فداکاری در قبال اسلام را حفظ کند بدون شک از رخنه و نفوذ دشمن جلوگیری خواهد شد، والا اگر ملت‌ها به شعارهای پوچ و مسائل نژادی متمرکز شد دشمن از فرصت استفاده نموده همچنان بر طبل سلطه و ظلم و ستم و اجحاف ادامه خواهد داد.

بگفته ایشان (امروز بیشترین تلاش شیطان که همان جبهه سیاسی استکبار است مصروف آن میشود که مسلمانان را از آینده خود نومید و ذخیره گرانهای فرهنگ و دانش بی اعتنا سازند، یکی از ترفندهای تبلیغاتی دشمن این است که ذهنیت هارا نسبت به آینده دچار تردید کند. (مقام معظم رهبری)

حالا اگر جامعه اسلامی و مسلمانان محورهای مانند تقویه معنویت، همدلی، همدیگر پذیری، طرد کردن نفاق و شقاق، آگاهی و شناخت از اهداف جبهه استکبار جهانی و دشمنان اسلام، روحیه فداکاری، ایثار و شهادت را در وجود شان تقویت کردند نفوذ دشمن و تسلط آنان سد خواهد شد و دشمن به اهداف مطلوب شان نخواهد رسید. ما ملت‌های که تحت اشغال استکبار و دشمنان بوده است نگاه کنیم روح همدیگر پذیری، وحدت و انسجام، قدرت نظامی، پیشرفت در عرصه علم و فرهنگ، ترقی در حوزه تکنالوژی و رو به سوی ملت شدن

وجود ندارد، این جهل و بیسوادی حاکم در آن مملکت نبود قدرت دفاعی و موارد که در پیشرفت یگ جامعه نیاز هست خیانت های است که دشمن به آن جامعه کرده است تا به مطامع شان برسد.

۵- نقش علما در قبال برنامه های معاندین.

علما بعنوان هادیان و مروجین دین و دستورات الهی در جامعه هستند و وظایف که به دوش یگ روحانی است بسی مهم است و بنحوی سعادت دنیوی و اخروی جامعه به نقش بارز و تبلیغ دین و دستورات و احکام الهی از سوی مبلغ دینی گره خورده وابسته است. مباحث تبلیغ و ابلاغ دستورات الهی به قدر مهم است که اولین انسان روی زمین هم پیامبر بود و هم مبلغ و نقش ابلاغ را به دوش دارد.

همه پیامبران الهی در رابطه با ترویج و تبلیغ معنویت، اخلاق انسانی و کرامت انسانی با محوریت دستورات و برنامه های که از سوی خداوند سبحان تدوین شده است پا به میدان گذاشتند و در این راه زحمات بیشمار را متحمل و حتی به درجه شهادت رسیدند. وظیفه تبلیغ یگ وظیفه مقدس است که با تبلیغ دستورات الهی می توان روح سلحشوری و دفاع از ارزشها و انسانیت را به پیکر جامعه صیقل داد و تزریق نمود.

تبیین مسائل مهم فردی و اجتماعی و آگاهی دادن جامعه به مسائل مبتلابه یگ امر لازم است که یگ عالم و مبلغ به آن اهتمام جدی داشته باشد، جهاد تبیین بقول معظم رهبری در این عصر و زمان یگ امر واجب است خصوصا با تخاصم و تهاجم دشمن که امروز نسبت به جوامع اسلامی دارد و با ترفند های شیطانی خودشان می خواهند زمینه سقوط و انحراف جامعه را تدارک ببینند.

امروز یگ مبلغ مسائل را باید تبیین کند که آن مسائل برای اوضاع فعلی جامعه اسلامی و دینی مهم تر و واجب تر است یکی از امور که محافظت از او مهم است بحث حجاب و عفاف است که مورد تهاجم فرهنگی دشمن قرار گرفته است و معاندین برای نفوذ و تسلط خودشان آن آزادی و حشیانه که مدنظر جامعه غرب بوده که با کرامت انسانی، عزت و شرف انسان و انسانیت در تضاد است او را می خواهد پیاده کند و بانوان مسلمان را بی عفت و بی آبرو ساخته زمینه ی انحراف از دین و ارزشها را پایه گذاری کند.

تعریف دشمن و معرفی اهداف این عناصر فاسد از سوی یگ مبلغ امکان پذیر است که اوضاع فعلی جهان اسلام را با تجزیه و تحلیل درست برای جامعه تبیین نموده و نیت استکبار جهانی و دشمنان اسلام را بیان نماید تا باشد مردم آن روحیه اخوت، همدیگر پذیری و وحدت خودشان را حفظ و به مسئولیت های شان آگاهی پیدا کند. جامعه گمراه یگ جامعه مرده است و جامعه ی که در او جهل و تاریکی و گمراهی حاکم است دیگر آن جامعه یگ جامعه زنده محسوب نمیشود و غرب می خواهد اینگونه جامعه مرده را می خواهد تا به مرده

بودنش بیافزاید و گمراه هست گمراه ترش نماید. تبلیغ و تبیین مسائل و ارشاد و هدایت جامعه و نجات انسان از افتادن در دام شیطان و گمراهی از اصول رسالت پیامبران است.

قرآن کریم جامعه گمراه را جامعه مرده تلقی کرده آنجای که میفرماید: *مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا* و *وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِن كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ*.^{۱۶} بدین سبب بر بنی اسرائیل حکم نمودیم که هر کس نفسی را بدون حق و یا بی آنکه فساد و فتنه‌ای در زمین کرده، بکشد مثل آن باشد که همه مردم را کشته، و هر کس نفسی را حیات بخشد (از مرگ نجات دهد) مثل آن است که همه مردم را حیات بخشیده. و هر آینه رسولان ما به سوی آنان با معجزات روشن آمدند سپس بسیاری از مردم بعد از آمدن رسولان باز روی زمین بنای فساد و سرکشی را گذاشتند. هر چند ظاهر آیه حیات و مرگ مادی است ولی در روایات متعددی تفسیر به حیات و مرگ معنوی، یعنی گمراه ساختن و یا نجات فردی از گمراهی تفسیر شده است.

امام صادق (ع) وجود مبلغان راستین را مایه احیای دین و آثار امامت و نبود آنان را سبب نابودی دین دانسته است.^{۱۷} احیای دین و ارزشها برمیگردد به تبلیغ دین و دستورات و احکام الهی اگر مبلغان راستین وارد میدان شود و جهاد تبیین را آغاز کند این کار پایان سلطه استکبار خواهد بود.

نتیجه:

اهداف دشمن برای تضعیف ارزشها و رسیدن به مقاصد شوم شان از راه های مختلف متصور است، راه اندازی جنگ نرم یکی از شیوه های مهم است که معاندین برای نابودی قاطبه جهان اسلام درپیش گرفته و متاسفانه تعداد ازدولهای مختلف که نام اسلام را یدک می کشد همانند عربستان سعودی بعنوان گاو شیرده به مکان نفع و انتفاع استکبار جهانی و دشمنان اسلام تبدیل گردیده است. جلوگیری از ورود دشمن و تسلط آنان بر ارزشها و عقاید جامعه اسلامی و همچنان براراضی مسلمین امریست که مسلمانان غیرت دینی شان را به صحنه آورده با بصیرت و تبیین و باشناخت از دشمن و تکیه بر روی اصل اتحاد و همبستگی بردشمن سد معبر کند و نگذارد اجانب و معاندین تیرهای زهراگین خودشان را به پیکر اسلام زده ابهت و عزت مسلمان را تضعیف نماید. تقویت معنویت و نیروی محرک و پرتوان بنام ایمان و روح فداکاری در جامعه اسلامی گزینه بقا و نقطه قوت محسوب می شود، از آنجاییکه دشمن برای تضعیف این نیرو دست بکار شده است لحظه نباید غافل از دشمن گردید اگرچه آن دشمن بسیار هم کوچک و ناچیز باشد. جهاد تبیین بقول مقام معظم رهبری،

بهترین راه پیشگیری از نفوذ دشمن و تسلط آنان بر جوامع اسلامی است، اهداف شیطنی استکبار جهانی و دشمنان اسلام را به جوانان مسلمان باید تبیین کرد که این مسأله درحیطه مبلغین راستین اسلام و مسلمین است که بیدون وقفه با تبلیغ دستورات الهی و اهداف معاندین اسلام را نصرت و یاری بخشیده مسئولیت دینی و انسانی خودشان ادا نماید. دشمن از جامعه ی اسلامی می خواهد یگ جامعه مرده بسازد تا به مطامع شیطنی خودشان دست پیدا کند، تبیین موارد پیشگیری نفوذ دشمنان امروز اسلام برای نابودی ارزشهای اسلامی و معنویت از سوی علما و مبلغین امریست لازم تا باشد به مسئولیت های مان عمل کرده باشیم.

پی نوشت:

۱-دهخدا واژه دشمن

۲-ممتحنه آیه ۱

۳-فاطر آیه ۶

۴-اسراء، ۵۷

۵-مائده، ۸۲

۶ بقره، ۱۰

۷- آل عمران ۱۲۰

۸ اعراف ۹۶

۹ انفال ۶۰

۱۰-مائده ۵۷

۱۱ توبه ۷۳

۱۲ بحار الانوار ج ۷۷ ص ۱۷۹

۱۳ نهج البلاغه، خطبه ۹۳

۱۴

۱۵ نهج البلاغه، خطبه ۶

۱۶-سوره مائده آیه ۳۲

۱۷-بهجه الامال فی شرح زیده المقال ج ۴ ص ۱۶۸